

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/40/2020
Identifikačné číslo spisu:	5617206859
Dátum vydania rozhodnutia:	21.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:5617206859.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky spore žalobcu O. X. A., bývajúceho v P. A., A. XXXX/X, proti žalovaným 1/ THERMASTAV, s.r.o., so sídlom v Dolnom Kubíne, Aleja Slobody 1893/56, IČO: 44 518 561, zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Ladislav Jančí, s.r.o., so sídlom v Ružomberku, Dončova 1451/21, IČO: 36 862 304, 2/ O. D., s miestom podnikania v X., Š. XXX, U.: XX XXX XXX, zastúpenému JUDr. Miriam Jančiovou, advokátkou v Ružomberku, Dončova 21, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 22 C 7/2017, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 31. mája 2019 sp. zn. 6 Co 63/2019, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Liptovský Mikuláš (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 29. mája 2018 č. k. 22 C 7/2017 - 127 I. zastavil konanie voči žalovanej 1/, II. žalobu voči žalovanému 2/ zamietol, III. priznal žalovaným 1/ a 2/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení svojho rozhodnutia s poukazom na § 145 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“), § 444, § 420, § 427 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) konštatoval, že žalobca výslovne uviedol, že nemá žiadne žalobné požiadavky voči žalovanej 1/, preto konanie voči tomuto subjektu zastavil a z vecného hľadiska posudzoval už len nárok žalobcu voči žalovanému 2/. Ako súd prvej inštancie ďalej uviedol, žalobca sa domáhal náhrady škody voči žalovanému 2/ v súvislosti so škodovou udalosťou, ku ktorej malo dôjsť 8. októbra 2015 tým, že neznámy vodič motorového vozidla TEČ: B.-XXXAV poškodil strom marhule vo vlastníctve žalobcu, v dôsledku čoho došlo k jeho úplnému odumretiu, pričom však rozsiahle tvrdenia žalobcu neboli podporené žiadnym relevantným dôkazom. Súd prvej inštancie zhrnul, že vznesená námietka premĺčania žalovaným 2/ vykazovala znaky opodstatnenosti, avšak jej posúdenie nebolo pre rozhodnutie v danej veci podstatné, pretože chýbali relevantné skutkové tvrdenia pre vyhodnotenie toho, prečo práve žalovaný 2/ má niesť zodpovednosť za majetkovú ujmu žalobcu. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie zamietol žalobu pre neunesenie dôkazného bremena na potvrdenie argumentácie

formulovanej v žalobe. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 256 ods. 1, a § 262 ods. 1 C.s.p.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) uznesením z 31. mája 2019 sp. zn. 6 Co 63/2019 odvolanie žalobcu odmietol podľa § 386 písm. a/ C.s.p. ako oneskorene podané; rozhodol tiež o trovách odvolacieho konania. V odôvodnení svojho uznesenia uviedol, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol doručený žalobcovi fikciou doručenia (§ 106 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 111 ods. 3 C.s.p.) 18. júla 2018, 15 - dňová lehota na podanie odvolania začala plynúť nasledujúci deň, t. j. 19. júla 2018, a uplynula 2. augusta 2018. V dôsledku márneho uplynutia tejto lehoty 3. augusta 2018 tak nadobudol napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie právoplatnosť. Žalobca však podal odvolanie osobne v podateľni súdu prvej inštancie až 25. februára 2019, teda oneskorene a po zákonom stanovenej lehote. O trovách odvolacieho konania rozhodol s poukazom na § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a 256 ods. 1 C.s.p.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie s tým, že súdy mu nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ C.s.p.). Uviedol, že v čase od 20. júna 2018 do 12. júla 2018 sa nachádzal v zahraničí (o čom priložil kópiu leteniek) a oznámenie o uložení zásielky z 26. júna 2018 mu bolo do schránky vhoďené až 14. júla 2018 (sobota), pričom keď si bol 16. júla 2018 (pondelok) vyzdvihnúť na pošte predmetný rozsudok súdu prvej inštancie, zásielka sa už na pošte nenachádzala a bola vrátená súdu prvej inštancie. Z tohto dôvodu listom zo 16. júla 2018 žiadal súd prvej inštancie o doručenie rozsudku, avšak bezvýsledne, preto si rozsudok súdu prvej inštancie prevzal v infocentre tohto súdu až 11. februára 2019. Z uvedených dôvodov nesúhlasil s konštatovaním odvolacieho súdu, že by mu bol rozsudok súdu prvej inštancie doručený fikciou už 18. júla 2018. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalovaní 1/ a 2/ sa k dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 C.s.p.) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 C.s.p.) strana spĺňajúca podmienky vysokoškolského právnického vzdelania druhého stupňa (§ 429 ods. 2 písm. a/ C.s.p.), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.), bez nariadenia pojednávania (§ 443 C.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 C.s.p. je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C.s.p.

7. Podľa § 420 C.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 C.s.p. možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C.s.p.). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C.s.p.).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 C.s.p.). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 C.s.p.). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ C.s.p., je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 C.s.p. alebo § 421 C.s.p. v spojení s § 431 ods. 1 C.s.p. a § 432 ods. 1 C.s.p.). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

11. Pod pojmom „procesný postup“ sa rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca účastníkovi realizáciu jeho procesných oprávnení a mieriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012).

12. Najvyšší súd už v judikátoch R 23/1994 a R 4/2003 (ďalej v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 41/2000, 2 Cdo 119/2004, 3 Cdo 108/2004, 3 Cdo 231/2008, 4 Cdo 20/2001, 5 Cdo 434/2012, 6 Cdo 107/2012, 7 Cdo 142/2013, 3 Cdo 98/2015) vydaných do 30. júna 2016 považoval za prípad odňatia možnosti konať pred súdom postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané. Dovolací súd preto skúmal, či procesný postup súdov nevykazuje znaky predmetnej vady zmätočnosti.

13. Dovolateľ v podanom dovolaní nespochybňuje skutočnosti a časové údaje, z ktorých vychádzal odvolací súd pri prijímaní záveru o tom, že odvolanie nebolo podané v odvolacej lehote. Tvrdí, že v konaní došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. tým, že rozsudok súdu prvej inštancie mu bol 18. júla 2018 doručený fikciou, v dôsledku čoho bolo jeho odvolanie - podané 25. februára 2019 - odmietnuté, hoci na to neboli splnené zákonné predpoklady.

14. Podľa § 362 ods. 1 C.s.p. sa odvolanie podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

15. Podľa § 121 ods. 1 až 5 C.s.p. lehota podľa tohto zákona môže byť určená podľa hodín, dní, týždňov, mesiacov a rokov. Do plynutia lehoty určenej podľa dní sa nezapočítava deň, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty. Lehoty určené podľa týždňov, mesiacov alebo rokov sa končia uplynutím toho dňa, ktorý sa svojím označením zhoduje s dňom, keď nastala skutočnosť určujúca začiatok lehoty; ak ho v mesiaci niet, posledným dňom mesiaca. Ak koniec lehoty pripadne na sobotu alebo deň pracovného pokoja, je posledným dňom lehoty najbližší nasledujúci pracovný deň. Lehota je zachovaná, ak sa v posledný deň lehoty urobí úkon na súde alebo sa podanie odovzdá orgánu, ktorý má povinnosť ho doručiť; to platí aj vtedy, ak je podanie urobené elektronickými prostriedkami doručené súdu mimo pracovného času.

16. Podľa § 106 ods. 1 písm. a/ C.s.p., ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti fyzickej osobe na adresu evidovanú v Registri

obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca.

17. Podľa § 111 ods. 1 C.s.p. do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení; údaje v doručení sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenie je verejnou listinou. Podľa § 111 ods. 2 C.s.p. do vlastných rúk sa doručujú písomnosti, pri ktorých tak ustanovuje zákon, a písomnosti, pri ktorých to nariadi súd. Podľa § 111 ods. 3 C.s.p. ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrátenia nedoručenej zásielky za doručenie, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie.

18. Z obsahu spisu vyplýva, že napadnutý rozsudok bol doručovaný v súlade s vyššie citovaným ustanovením § 111 C.s.p. a § 106 ods. 1 písm. a/ C.s.p. do vlastných rúk žalobcu, na adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, ktorý ho však v odbernej lehote neprevzal. Lehota na podanie odvolania proti uvedenému rozhodnutiu začala žalobcovi plynúť deň po fikcii doručenia 18. júla 2018, t. j. dňa 19. júla 2018, a koniec 15-dňovej lehoty na podanie odvolania pripadol na štvrtok 2. augusta 2018. Žalobca podal odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie osobne na súde až 25. februára 2019, teda po uplynutí zákonnej lehoty v zmysle § 362 ods. 1 C.s.p. Z uvedených dôvodov odvolací súd odvolanie žalobcu proti rozsudku súdu prvej inštancie dôvodne ako oneskorene podané podľa § 386 písm. a/ C.s.p. odmietol.

19. Vychádzajúc z uvedeného najvyšší súd dospel k záveru, že odvolací súd odmietnutím odvolania neznemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a žalobca neopodstatnene uplatnil dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ C.s.p. V tejto súvislosti dovolací súd neopomína konštatovať, že pokiaľ sa žalobca v čase od 20. júna 2018 do 12. júla 2018 (štvrtok) nachádzal v zahraničí (nezdržoval sa na adrese doručovania) a uloženie zásielky mu bolo oznámené 26. júna 2018, nič mu nebránilo si zásielku po návrate vyzdvihnúť ešte pred koncom 18-dňovej odbernej lehoty (v zmysle bodu 21.1 Poštových podmienok Slovenskej pošty), ktorá skončila 16. júla 2018 (pondelok), resp. si rozsudok súdu prvej inštancie vyzdvihnúť osobne na súde, a nie až po zjavnom uplynutí lehoty na podanie odvolania 11. februára 2019. Žalobca tvrdené oneskorené vloženie oznámenia o uložení zásielky z 26. júna 2018 do schránky až 14. júla 2018 (sobota) žiadnym spôsobom nepreukázal. Z obsahu spisu zároveň ani nevyplýva, že by žalobca využil inštitút odpustenia zmeškania lehoty podľa § 122 C.s.p. Napokon dovolací súd dáva žalobcovi do pozornosti, že slovenské súkromné právo je postavené na zásade „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. „práva patria iba bdelym“, ktorá subjekty právneho vzťahu poníma ako emancipovaných jedincov, ktorí sa musia aktívne pričiniť o to, aby ich práva boli rešpektované a chránené, a nie sa spoliehať na ochranársku ruku paternalistického štátu.

20. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21. Žalovaní 1/ a 2/ boli v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešní (§ 255 ods. 1 C.s.p.), trovy dovolacieho konania im však najvyšší súd nepriznal, nakoľko im žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

22. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.